

CRNA GORA
AGENCIJA ZA CIVILNO VAZDUHOPLOVSTVO

FINANSIJSKI PLAN
AGENCIJE ZA CIVILNO VAZDUHOPLOVSTVO
ZA 2025. GODINU

AGENCIJA ZA CIVILNO VAZDUHOPLOVSTVO

JOSIPA BROZA TITA BB
81000 PODGORICA, CRNA GORA
www.caa.me

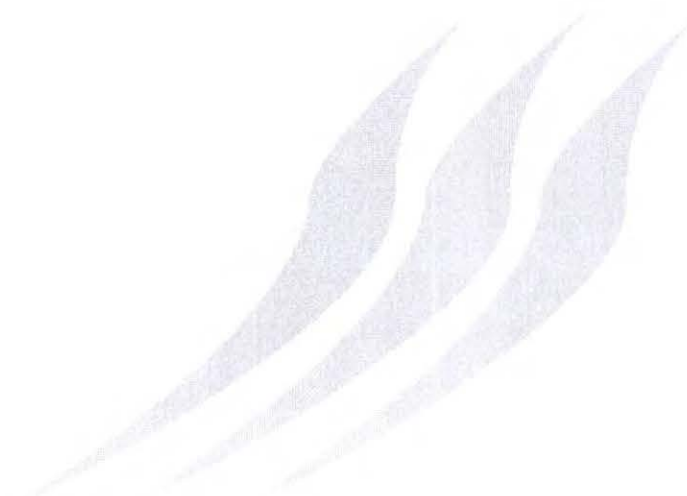
TEL: +382 20 625 507
FAX: +382 20 625 517
E-MAIL: acv@caa.me

CRNA GORA
AGENCIJA ZA CIVILNO VAZDUHOPLOVSTVO

Finansijski plan za 2025. godinu

Podgorica, decembar 2024. godine

UVOD

Polazni i pravni osnov za izradu Finansijskog plana Agencije za civilno vazduhoplovstvo za 2025. godinu predstavlja Zakon o vazdušnom saobraćaju („Službeni list CG“, br. 30/12, 30/17 i 82/20) u kojem je, odredbom člana 10 stav 2, propisano da Finansijski plan Agencije, godišnji izvještaj o radu i finansijski izvještaj Agencije usvaja Vlada, na predlog Savjeta. U tom smislu odredbom člana 6 Zakona o vazdušnom saobraćaju propisana je nadležnost Agencije, koja je u odnosu na raniju zakonom propisanu djelatnost Agencije, značajno proširena. Najznačajnija novina propisana zakonom je prenošenje javnih ovlaštenja Agenciji u pogledu vršenja inspeksijskog nadzora i donošenja akata u skladu sa zakonom i akata radi sprovođenja ECAA sporazuma (*European Common Aviation Area Agreement*), drugih zaključenih međunarodnih ugovora, međunarodnih standarda i preporučene prakse iz oblasti civilnog vazduhoplovstva, a naročito standarda, procedura i preporučene prakse ICAO-a (*International Civil Aviation Organization – ICAO*), ECAC-a (*European Civil Aviation Conference – ECAC*), EASA-e (*European Union Aviation Safety Agency – EASA*) i EUROCONTROL-a (*European Organization for the Safety of Air Navigation – EUROCONTROL*), koji se, uz prethodnu saglasnost Ministarstva saobraćaja, objavljuju u „Službenom listu Crne Gore“.

Finansijski plan Agencije za civilno vazduhoplovstvo za 2025. godinu sadrži pregled planiranih prihoda i rashoda za 2025. godinu i baziran je na pokazateljima poslovanja u 2024. godini i realno očekivanim prihodima i rashodima u 2025. godini.

I Planirani prihodi Agencije za 2025. godinu će se ostvariti kroz izvore finansiranja utvrđene članom 13 stav 1 Zakona o vazdušnom saobraćaju („Službeni list CG“, br. 30/12, 30/17 i 82/20), kojim je propisano da se sredstva za rad Agencije obezbjeđuju iz:

- 1) naknada za izdavanje licenci, sertifikata, uvjerenja, potvrda, dozvola i godišnjih naknada, u skladu sa ovim zakonom
- 2) dijela rutne i terminalne naknade iz člana 112 stav 5 ovog zakona;
- 3) dijela naknade koju plaćaju vazdušni prevoznici po toni prevezenog tereta u civilnom vazdušnom saobraćaju;
- 4) dijela naknade koju plaćaju putnici u civilnom vazdušnom saobraćaju u odlasku;
- 5) drugih izvora u skladu sa zakonom.

II Planirani rashodi utvrđeni su na osnovu ostvarenih rashoda u tekućoj godini kao i realno očekivanih rashoda u 2025. godini i čine ih:

- 1) Bruto zarade zaposlenih;
- 2) Ostala primanja i naknade;
- 3) Službena putovanja;
- 4) Rashodi za energiju
- 5) Rashodi za materijal i usluge;
- 6) Troškovi održavanja osnovnih sredstava;
- 7) Ostali poslovni rashodi;
- 8) Amortizacija.

III Plan Investicija za 2025. godinu planiran je u iznosu od 1.687.445,48 eura a njegovu osnovu predstavlja i dio nerealizovanog plana investicija za 2024. godinu. Shodno tome a u skladu sa zakonskim propisima i procedurama javnih nabavki, Agencija će donijeti Plan javnih nabavki za 2025. godinu, čiji će sastavni dio biti planirane investicije za 2025. godinu.

Planirani prihodi i rashodi u funkciji su ostvarivanja godišnjeg programa rada i razvoja Agencije za civilno vazduhoplovstvo za 2025. godinu. Imajući u vidu da je vazdušni saobraćaj jedan od esencijalnih elemenata ekonomskih i društvenih aktivnosti države, Agencija kroz svoju nadležnost treba da obezbijedi nesmetano finansiranje poslovanja u narednoj 2025. godini. Glavni cilj ovog dokumenta je da se što realnije prikažu potraživanja i obaveze za poslovnu 2025. godinu.

U tabelama u nastavku, prikazani su planirani prihodi i rashodi Agencije za 2025. godinu, planirani, prije svega, na osnovu procjena EUROCONTROL-a za avio saobraćaj u narednom periodu.

1. PLAN PRIHODA

Planirani prihodi Agencije za 2025. godinu iznose 7.337.000,00 eura.

Planirani prihodi za 2025. godinu povećani su u odnosu na planirane prihode iz 2024. godine za oko 9%. Plan prihoda Agencije za 2025. godinu utvrđen je shodno članu 13 stav 1 Zakona o vazdušnom saobraćaju, gdje su utvrđeni izvori finansiranja Agencije i načina obračuna pojedinih naknada, a to su:

- rutne naknade;
- terminalne naknade;
- naknada za izdavanje licenci, sertifikata, uvjerenja, potvrda, dozvola i godišnjih naknada, u skladu sa ovim zakonom;
- naknade koju plaćaju vazdušni prevoznici po toni prevezenog tereta u civilnom vazdušnom saobraćaju;
- naknade koju plaćaju putnici u civilnom vazdušnom saobraćaju u odlasku;
- naknade iz drugih izvora u skladu sa Zakonom.

1.1. Rutne naknade

U skladu sa članom 13 stav 1 tačka 2 Zakona o vazdušnom saobraćaju („Službeni list CG“ br. 30/12, 30/17 i 82/20) sredstva za rad Agencije za civilno vazduhoplovstvo obezbjeđuju se dijelom iz rutnih naknada po osnovu međunarodnih ugovora, na koje pružaoci usluga u vazdušnoj plovitbi i vazduhoplovne vlasti država imaju pravo, a koje plaćaju korisnici usluga u vazdušnoj plovitbi u vazdušnom prostoru Crne Gore i Republike Srbije, odnosno u vazdušnom prostoru oblasti informisanja u Beogradu (FIR/UIR Beograd), odnosno u zajedničkoj zoni naplate „Srbija-Crna Gora-KFOR“ („Serbia-Montenegro-KFOR“).

Međunarodni ratifikovani ugovori i multilateralni sporazumi koji su ratifikacijom postali sastavni dio pravnog poretka Crne Gore i neposredno se primjenjuju su: Konvencija o međunarodnom civilnom vazduhoplovstvu (tzv. Čikaška konvencija) („Službeni list FNRJ“ – Međunarodni ugovori, broj 03/54), Multilateralni sporazum o uspostavljanju Zajedničkog evropskog vazduhoplovnog područja (ECAA Sporazum) („Službeni list CG“, broj 62/07 i "Službeni list CG

– Međunarodni ugovori", broj 01/11), Međunarodna konvencija o saradnji u oblasti sigurnosti vazdušne plovidbe (EUROCONTROL Konvencija) ("Službeni list SCG" – Međunarodni ugovori, br. 18/04, 19/04 i 04/05), Multilateralni sporazum o rutnim naknadama ("Službeni list SCG" – Međunarodni ugovori, broj 04/05).

Imajući ratifikovane sporazume i konvencije, međunarodne i domaće finansijske propise, planiranje ukupnog iznosa sredstava temelji se na principima, kriterijumima i elementima definisanim EUROCONTROL konvencijom i Multilateralnim sporazumom o rutnim naknadama, pri čemu je način obračuna troškova usklađen sa regulativom i propisanim aktima koji se na jedinstven i jednoobrazan način primjenjuju na sve članice EUROCONTROL-a, a bliže su uređeni usvojenim dokumentima: „EUROCONTROL principi“ („*Principles for establishing the cost-base for en route charges and the calculation of the unit rates*“), „Uslovi za primjenu sistema naplata rutnih naknada i uslovima plaćanja“ („*Conditions of Application of the Route Charges System and Conditions of Payment*“) i Uputstvo za primjenu pravila i procedura Sistema za naplatu rutnih naknada („*Guidance on the Rules and Procedures of the Route Charges System*“).

Bitno je napomenuti da je „Uslovima za primjenu sistema naplata rutnih naknada i uslovima plaćanja“ propisano da naknada za usluge u vazdušnoj plovidbi obuhvata isključivo troškove koje države potpisnice imaju u pogledu objekata, opreme i službi koje pružaju usluge u vazdušnoj plovidbi, te troškove rada samog sistema rutnih naknada EUROCONTROL-a (prihvatljivi troškovi). Na taj način, za sve zemlje članice jedinstvena metodologija transparentnog utvrđivanja rutnih naknada obezbjeđuje da se ostvareni prihod namjenski koristi i isključivo bude rezultat pružanja rutnih usluga u vazdušnoj plovidbi. Sve države članice se obavezuju na dosljednu primjenu jedinstvenih i jednoobraznih principa za utvrđivanje troškovne osnove za rutne naknade i obračun visine Jedinične cijene za rutne naknade (*Unit Rate*).

U zajedničkoj zoni naplate „Srbija-Crna Gora-KFOR“, civilne vazduhoplovne vlasti (Agencija za civilno vazduhoplovstvo i Direktor civilnog vazduhoplovstva Republike Srbije, i pružaoci usluga u vazdušnoj plovidbi – SMATSA i Hungaro Control) dužne su da u izradi svojih troškovnih baza, koje služe za proračun jedinstvene Jedinične cijene za rutne naknade za zajedničku zonu naplate „Srbija-Crna Gora-KFOR“, primjenjuju metod pune naknade troškova (shodno Načelima za utvrđivanje jedinične cijene za rutne naknade). Ukoliko bi se odstupilo od tih principa, moglo bi doći do ugrožavanja ovog izvora sredstava, jer se ona ne mogu koristiti u bilo koje druge svrhe, osim za unapređenje i bezbjednost funkcionisanja vazdušnog prostora. Za potrebe utvrđivanja konačne jedinične cijene na ovako sabrane troškovne baze dodaju se i troškovi rada samog sistema rutnih naknada EUROCONTROL-a, tzv. „kontribucije“ država članica, utvrđeni u skladu sa navedenim aktima.

Više radnih i upravljačkih tijela EUROCONTROL-a uključeno je u proces utvrđivanja i verifikacije predloga godišnjeg iznosa Jediničnih cijena država članica. Planirana baza troškova država članica prvenstveno je predmet razmatranja na Proširenom odboru za rutne naknade (*Enlarged Committee for Route Charges*), koji podrazumijeva neposredne konsultacije sa predstavnicima korisnika usluga, avio-prevoznika, prvenstveno IATA-e (*International Air Transport Association – IATA*)), u cilju pojašnjenja, eventualnih korekcija i, u konačnom, prihvatanja planiranih troškovnih baza država članica, tačnije pružaoca usluga u vazdušnoj plovidbi i vazduhoplovnih vlasti država članica EUROCONTROL-a, kao i jediničnih cijena za rutne naknade u državama članicama. Nakon što Prošireni odbor za rutne naknade utvrdi predlog planiranih troškovnih baza i jediničnih cijena za rutne naknade, isto se razmatra i potvrđuje na

sastanku Privremenog savjeta (*Provisional Council*), a konačnu odluku o usvajanju i stupanju na snagu donosi Stalna komisija (*Permanent Commission*).

Stalna komisija EUROCONTROL-a je na sjednici održanoj 28. novembra 2024. godine donijela odluku o utvrđivanju jediničnih cijena za rutne naknade (*Unit Rate*) za svaku zonu naplate država članica za 2025. godinu, po kojoj je za našu zajedničku zonu naplate „Srbija-Crna Gora-KFOR“ utvrđena jedinična cijena za rutne naknade od 37,77 eura (bez administrativnih taksi za CRGO u iznosu od 0,11 eura).

Prihod od EUROCONTROL-a, po osnovu rutnih naknada za 2025. godinu, planiran je u iznosu od 5.359.000,00 eura.

1.2. Terminalne naknade

Na osnovu člana 13 stav 1 tačka 2 i člana 112 stav 5 Zakona o vazdušnom saobraćaju („Službeni list CG“ br. 30/12, 30/17 i 82/20) propisano je da ove naknade plaćaju korisnici usluga u vazdušnoj plovitbi i njihov iznos se utvrđuje u skladu sa Odlukom o načinu obračuna terminalne naknade za korišćenje usluga u vazdušnoj plovitbi („Službeni list CG“ broj 53/19) i Sporazumu o regulisanju međusobnih prava i obaveza po osnovu učešća u raspodjeli prihoda od terminalnih naknada. Navedenom Odlukom (član 9) je propisano da visina ove naknada za vazduhoplove koji polijeću ili slijeću na Aerodrom Podgorica (LYPG) i Aerodrom Tivat (LYTV), kao prihod Agencije za civilno vazduhoplovstvo, naplaćuje SMATSA DOO od operatora vazduhoplova udjelom od 10% od iznosa naplaćenih terminalnih naknada.

Prihod od terminalnih naknada za 2025. godinu, planiran je u iznosu od 3.400.000,00 eura. Obračunat je na osnovu procjene SMATSA-e za 2025. godinu, dopis broj: 08/1-402/24-2865/1 od 03.12.2024. godine, za aerodrome Podgorica i Tivat u iznosu od 3.400.000,00 eura tj 10% od planiranih terminalnih naknada za Agenciju što iznosi 340.000,00 eura uz moguće smanjenja stepena realne naplate terminalnih naknada zbog potencijalne insolventnosti avio-prevoznika za naknadu.

1.3. Prihodi iz domaćih izvora

Treba imati u vidu da se planirani prilivi od EUROCONTROL-a po osnovu fakturisanih rutnih naknada za 2025. godinu kao ključni prihodi Agencije u normalnim uslovima očekuju tek od marta 2025. godine. Izuzetno slabi prilivi po osnovu rutnih naknada karakteristični su za prvu polovinu godine, a posebno za prvi kvartal, pa je neophodno da Agencija permanentno ima jedan dio sredstava po osnovu prihoda iz domaćih izvora.

Prihodi iz domaćih izvora za 2025. godinu planirani su u iznosu od 1.638.000,00 eura. Ostvaruju se u skladu sa Zakonom¹ i obezbjeđuju se iz:

- **Naknada za izdavanje licenci, certifikata, uvjerenja, potvrda, dozvola i godišnjih naknada, u skladu sa zakonom;**

Ministarstvo saobraćaja i pomorstva je donijelo Pravilnik o visini naknada za izdavanje operativne licence, certifikata, odobrenja i dozvola u vazdušnom saobraćaju („Službeni list CG“, broj 01/20). kojim se propisuje visina naknada za utvrđivanje ispunjavanja uslova za izdavanje operativne licence, certifikata, dozvola, odobrenja, uvjerenja i drugih isprava i

spvođenja godišnjeg kontinuiranog nadzora, odnosno provjere kontinuirane ispunjenosti uslova u vazдушnom saobraćaju, koje su prihod Agencije saglasno odredbama Zakona o vazдушnom saobraćaju. Procjenjeni iznos ovih naknada za 2025. godinu je 30.000,00 eura.

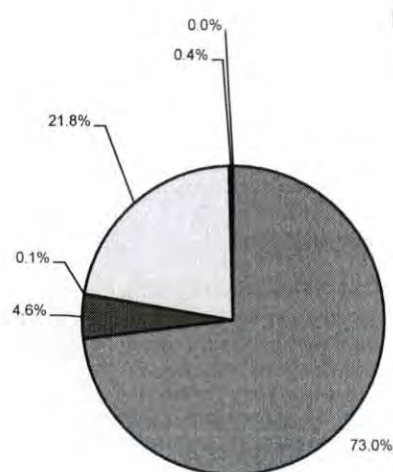
- *Naknade koju plaćaju vazdušni prevoznici po toni prevezenog tereta u civilnom vazдушnom saobraćaju i naknade koje plaćaju putnici u civilnom vazдушnom saobraćaju u odlasku;*

Pravilnik o visini i načinu naplate naknade po toni prevezenog tereta i po odlazećem putniku u vazдушnom saobraćaju („Službeni list Crne Gore“, broj 072/20 od 19.07.2020. godine) donešen u 2020. godini, dok su planirana sredstava Agencije po osnovu putničkih i robnih naknada za 2025. godinu obračunata u iznosu od 1.605.000,00 eura na osnovu ostvarenih prihoda po ovom osnovu u 2024. godini.

- *naknada iz drugih izvora;*

PLANIRANI PRIHODI U 2025. GODINI

Redni broj	Naziv prihoda	Mjesečni	Godišnji
1.	Rutne naknade – Eurocontrol	446.583,33	5.359.000,00
2.	Terminalne naknade	28.333,33	340.000,00
3.	Naknade koju plaćaju vazdušni prevoznici po toni prevezenog tereta u civilnom vazдушnom saobraćaju	416,67	5.000,00
	Naknade koje plaćaju putnici u civilnom vazдушnom saobraćaju u odlasku	133.333,33	1.600.000,00
	Naknade iz drugih izvora propisane Zakonom	2.500,00	30.000,00
4.	Prihodi od kamata	250,00	3.000,00
UKUPNO		611.416,67	7.337.000,00

- Rutne naknade
- Terminalne naknade
- Naknade koje plaćaju operatori vazduhoplova po toni prevezene robe u civilnom vazdušnom saobraćaju
- Naknade koje plaćaju putnici u civilnom vazdušnom saobraćaju u odlasku
- Naknade iz drugih izvora propisane Zakonom
- Prihod od kamata

U strukturi planiranih prihoda za 2025. godinu najznačajniju stavku i dalje predstavljaju prihodi od rutnih naknada od EUROCONTROL-a sa 73 %, zatim slijede prihodi od naknada koje plaćaju putnici u civilnom vazdušnom saobraćaju u odlasku sa 21,8 %, prihodi od terminalnih naknada sa 4,6 %, prihodi od naknada iz drugih izvora propisanih Zakonom sa 0,4 %, kao i prihodi od naknada koje plaćaju vazdušni prevoznici po toni prevezenog tereta u civilnom vazdušnom saobraćaju sa 0,1 %.

Dugoročno gledano, imajući u vidu utvrđene principe EUROCONTROL-a ovakva proporcija prihoda trebalo bi se značajno korigovati u pravcu da se dosadašnje finansiranje troškova Agencije koje se najvećim dijelom odnosi na prilive od strane EUROCONTROL-a, nadomjesti prihodima iz domaćih izvora u skladu sa Zakonom čime bi se procenat njihovog učešća u ukupnim prihodima povećao.

Dakle, dominantan izvor finansiranja Agencije u ovom trenutku je još uvijek iz međunarodnih izvora tj. od prihoda po osnovu rutnih naknada.

2. PLAN RASHODA

Planirani rashodi Agencije za 2025. godinu iznose 6.270.377,68 eura.

Planirani rashodi za 2025. godinu su povećani za oko 8% u odnosu na planirane rashode za 2024. godinu. Planirani rashodi Agencije utvrđeni su na osnovu projekcije aktivnosti datih u godišnjem programu rada, rashoda u tekućoj godini, kao i na osnovu planiranih rashoda u narednoj godini. Dati planirani iznosi rashoda, kroz pojedinačne stavke, odražavaju realne potrebe za funkcionisanjem Agencije u toku 2025. godine.

Komentar strukture rashoda:

2.1. Bruto zarade zaposlenih

Troškovi bruto zarade zaposlenih za 2025. godinu, planirani su za 72 izvršioca u iznosu od 3.094.524,16 eura, i to:

➤ troškovi neto zarada zaposlenih	2.339.148,14 eura
➤ troškovi poreza na zarade	343.301,61 eura
➤ troškovi doprinosa na zarade	412.074,41 eura.

Na 10. sjednici Savjeta Agencije za civilno vazduhoplovstvo, održanoj 21.10.2024. godine, usvojen je novi Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, kojom je utvrđen je ukupan broj od 72 izvršioca. Važna je činjenica da je zbog svoje specifičnosti i unikatnosti u finansiranju, Agencija u kontinuitetu od njenog osnivanja, izuzeta iz politike ograničavanja zarada u javnom sektoru. Ovakav stav proistekao je iz činjenice da su takvi standardi utvrđeni od strane ICAO i da bi suprotna rješenja značila gubitak stručnih specijalizovanih kadrova Agencije, ugrožavanje normalnog funkcionisanja Agencije a samim tim i ugrožavanje postignutog stepena sigurnosti i bezbjednosti vazdušnog saobraćaja u Crnoj Gori. Vlada Crne Gore u kontinuitetu daje eksplicitnu podršku ovakvom konceptu, a on je podržan od strane Skupštine kroz usvajanje odgovarajućih zakonskih rješenja.

2.2. Bruto naknade Savjeta

Bruto naknade Savjeta za 2025. godinu u iznosu od 163.673,88 eura projektovane su na osnovu važeće Odluke, broj: 01/1-014/22-2529/1 od 30.12.2022. godine, kao i u skladu sa Zakonom i Statutom Agencije.

2.3. Ostala primanja i naknade zaposlenih

Ostala primanja i naknade zaposlenih za 2025. godinu planirani su u ukupnom iznosu od 239.295,23 eura. Sastoje se iz troškova zimnice u iznosu od 89.395,20 eura, ostale lične naknade u iznosu od 95.107,80 eura i troškova poreza i doprinosa u iznosu od 54.792,33 eura, obračunavaju se u skladu sa Pravilnikom o zaradama, naknadama zarada i ostalim pravima i obavezama zaposlenih u Agenciji.

2.4. Službena putovanja i obuke zaposlenih

Službena putovanja obuhvataju troškove službenih putovanja i obuka u zemlji (prevoz, smještaj i dnevnice), troškove službenih putovanja i obuka u inostranstvu (prevoz, smještaj i dnevnice) i planirani su za 2025. godinu u iznosu od 341.500,00 eura. Agencija ima veoma širok dijapazon međunarodnih obaveza, prvenstveno kroz učešće u upravljačkim i ekspertskim grupama EUROCONTROL-A, EASA i ECAC i dijelom ICAO. Kod planiranja ovih rashoda uzeli su se u obzir troškovi za ovu poziciju nastali u 2024. godini uvećani za uticaj inflacije na cijene putovanja.

2.5. Rashodi za energiju i ostale režije

Rashodi za energiju i ostale režije za 2025. godinu planirani su u iznosu od 30.000,00 eura. Navedeni rashodi obuhvataju: rashode za gorivo, električnu energiju, vodu, usluge čistoće i usluge deponovanja otpada. Planirani su na osnovu prosječnih godišnjih izdataka i neophodni su za nesmetano odvijanje poslovanja Agencije.

2.6. Rashodi za materijal i usluge

Rashodi za materijal i usluge obračunati su na osnovu prosječnih utrošaka određene vrste materijala u prethodnoj godini i očekivanog nivoa aktivnosti Agencije, planirani su za 2025. godinu u ukupnom iznosu od 217.641,53 eura.

2.7. Rashodi održavanja osnovnih sredstava

Rashodi održavanja osnovnih sredstava planirani su za 2025. godinu u iznosu od 88.873,95 eura, obračunati su na osnovu prosječnih godišnjih izdataka za tekuće održavanje.

Obuhvataju troškove servisa/popravke, registracije i osiguranja vozila kao i usluge tekućeg održavanja osnovnih sredstava i drugih troškova održavanja (čišćenje spoljnih stakala, krećenje zidova kancelarija i zajedničkih prostorija, razne popravke kao i usluge čišćenje kancelarija i zajedničkih prostorija, održavanje protiv požarne zaštita i spašavanje lica i objekata, usluge servisa sistema za klimatizaciju, usluge održavanja agregata za redovno napajanje električnom energijom i održavanje video konferencijskog sistema).

2.8. Ostali poslovni rashodi

Ostali poslovni rashodi planirani su za 2025. godinu u iznosu od 1.909.868,93 eura.

U njima najveće učešće imaju troškovi članarina međunarodnim organizacijama tj kontribucije od Eurokontrola u iznosu od 563.000,00 eura kao i troškovi za traganje i spašavanje (SAR) u iznosu od 835.000,00 eura.

Ostale troškove čine: troškovi zakupa u iznosu od 67.000,00 eura (zakup internet linije i mjesnog voda kao i izdatke za obnovu licenci za softver i usluge podrške za softver); tekuće održavanje informaciono-komunikacionog sistema 65.906,37 (održavanje softvera za kontrolu štampe na štampačima, održavanje softvera za administraciju, monitoring i update radnih stanica i servera, izdaci za usluge odražavanje i tehničke podrške informacionog sistema Agencije, održavanje softvera za računovodstva, održavanje trenažera – CBT sistem za obuku, trening i testiranje uređaja sa pogledom iz dva ugla, održavanje informacionog sistema za upravljanje dokumentima i poslovnim procesima (programskog paketa Document Management System), jednogodišnje održavanje SkySAFE licence MAP, održavanje softvera za generisanje ispita za pilote, ažuriranje Auto CAD programskog paketa); trošak usluga fizičko-tehničke zaštite u iznosu od 40.000,00 eura; troškovi reprezentacije koji obuhvataju i nabavku reklamnog materijala kao i nabavku napitaka i sredstava za higijenu u iznosu od 52.927,58 eura; troškovi organizacije domaćih i međunarodnih događaja a u cilju promovisanja vazduhoplovstva u iznosu od 30.248,79 eura; troškovi za stručnu literaturu i ostale stručne publikacije planirani u iznosu od 6.000,00 eura; troškovi usluga za mjerenje magnetske deklinacije u iznosu od 9.678,79 eura; troškovi usluga tehničkog projektovanja u iznosu od 4.838,79 eura; troškovi privremenih i povremenih poslova u iznosu od 50.000,00 eura; izdaci za jednokratne pomoći i donacije u iznosu od 60.000,00 eura. Agencija će opredijeliti određena sredstva u cilju unapređenja sigurnosti i bezbjednosti vazdušnog saobraćaja kao i razvoja vazdušnog saobraćaja i popularizacije vazduhoplovne profesije, odnosno kao društveno odgovorna institucija će odgovarati na molbe humanitarnog karaktera u mjeri svojih raspoloživih sredstava. Sredstva za ovu namjenu biće obezbijeđena isključivo iz domaćih izvora finansiranja.

Na osnovu informacija o aktivnim sudskim sporovima, dobijenih od strane advokatske kancelarije, za sudske troškove planirano je 125.268,61 eura. Rezervisanje je odrađeno u skladu sa MRS 37, kojim je definisano da se priznaju samo rezervisanja ako se smatra da postoji velika verovatnoća da će spor biti izgubljen, što će prouzrokovati veliki odliv sredstava po okončanju spora, dok se obaveze po sudskom sporu čiji je ishod neizvjestan ne prikazuju na rezervisanja.

2.9. Trošak osnovnih sredstava

Trošak amortizacije obračunava se u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji i nema uticaja na novčani tok za 2025. godinu planiran je u iznosu od 185.000,00 eura.

PLANIRANI RASHODI ZA 2025. GODINU

(u eur)

Redni broj	Naziv rashoda	Mjesečni rashodi	Godišnji rashodi
------------	---------------	------------------	------------------

1	Bruto zarade zaposlenih	257.877,01	3.094.524,16
	troškovi neto zarada zaposlenih	194.929,01	2.339.148,14
	troškovi poreza na zarade	28.608,47	343.301,61
	troškovi doprinosa iz i na zarade	34.339,53	412.074,41

2	Bruto naknade Savjeta	13.639,49	163.673,88
	troškovi neto naknada	10.687,18	128.246,16
	troškovi poreza na naknade	1.399,44	16.793,28
	troškovi doprinosa na naknade	1.552,87	18.634,44

3	Ostala primanja i naknade	19.941,27	239.295,23
	troškovi zimnice	7.449,60	89.395,20
	troškovi ostalih naknada (nacionalni odbori, komisije i dr)	7.925,65	95.107,80
	troškovi poreza i doprinosa	4.566,03	54.792,33

4	Službena putovanja i obuke	28.458,33	341.500,00
	troškovi dnevnica za službena putovanja i obuke	3.750,00	45.000,00
	troškovi smještaja za službena putovanja i obuke	8.750,00	105.000,00
	troškovi prevoza na službeno putovanje i obuke	875,00	10.500,00
	troškovi avio prevoza na služ putovanje i obuke	7.916,68	95.000,00
	ostali troškovi službenih putovanja	500,00	6.000,00
	trošak kotizacije	6.666,68	80.000,00

5	Rashodi za energiju	2.500,00	30.000,00
	troškovi goriva	833,33	10.000,00
	troškovi režije (električne energije, voda čistoća)	1.666,67	20.000,00

6	Rashodi za materijal i usluge	18.136,79	217.641,53
	troškovi kancelarijskog materijala i tonera	1.973,23	23.678,79
	troškovi štamparskih usluga – Službeni List	1.666,67	20.000,00
	trošak sitan inventar	403,23	4.838,79
	trošak nabavke službenih odijela	806,57	9.678,79
	troškovi telekomunikacionih usluga	2.854,07	34.248,79
	troškovi platnog prometa	1.666,67	20.000,00
	troškovi osiguranja (život. osig. zaposl. i imovine)	3.416,68	41.000,00
	troškovi revizije	403,23	4.838,79
	troškovi usluga odnosa sa javnošću i promotivne aktivnosti	806,57	9.678,79
	troškovi konsalting usluga	806,57	9.678,79
	troškovi advokatskih usluga	3.333,33	40.000,00

7	Rashodi održavanja osnovnih sredstava	7.406,16	88.873,95
	servis/popravka, registracija i osiguranje vozila	2.500,00	30.000,00
	tekuće održavanje osn.sred. i dr. trošk.održavanja	4.906,16	58.873,95

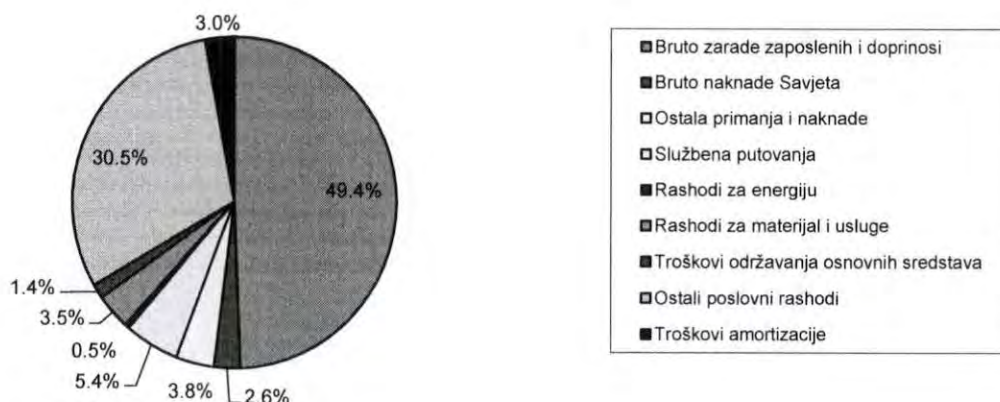
8	Ostali poslovni rashodi	159.155,74	1.909.868,93
	trošak zakupa	5.583,33	67.000,00
	tekuće održavanje informaciono – komunikacionog sistema	5.492,20	65.906,37
	trošak usluga fizičko tehničke zaštite posl. prostora	3.333,33	40.000,00
	trošak usluga za mjerenje magnetske deklinacije	806,57	9.678,79
	trošak usluga tehničkog projektovanja	403,23	4.838,79
	troškovi reprezentacije	4.410,63	52.927,58
	troškovi članarina međunarodnim organizacijama	46.916,68	563.000,00
	stručna i ostala literatura (publikacije, časopisi)	500,00	6.000,00
	troškovi jednokratnih pomoći donacija i humanit akcija	5.000,00	60.000,00
	trošk. privremenih i povrem. poslova i dr. poslova	4.166,68	50.000,00
	troškovi traganja i spašavanja-SAR	69.583,33	835.000,00
	troškovi sudskih sporova	10.439,05	125.268,61
	troškovi organizacije događaja	2.520,73	30.248,79

9	Osnovna sredstva	15.416,68	185.000,00
	troškovi amortizacije	15.416,68	185.000,00

	Ukupno	522.531,47	6.270.377,68
--	---------------	-------------------	---------------------

Rashodi

U strukturi planiranih rashoda za 2025. godinu najznačajniju stavku predstavljaju bruto zarade zaposlenih 49,4%, zatim slijede ostali poslovni rashodi sa 30,5% (u čijoj strukturi, dominantno učestvuju rashodi za kontribucije međunarodnoj organizaciji tj. Eurocontrol-u i rashodi za traganje i spašavanje), zatim troškovi za službena putovanja i obuke 5,4%, troškovi za ostala primanja i naknade 3,8%, rashodi za materijal i usluge 3,5%, amortizacija 3%, bruto naknade Savjetu 2,6%, troškovi za održavanje osnovnih sredstava 1,4%, rashodi za energiju 0,5%.

Na osnovu analize planiranih prihoda i rashoda za 2025. godinu, može se vidjeti da su ukupni planirani prihodi u iznosu od **7.337.000,00 eura** veći za oko 9% u odnosu na planirane za 2024. godinu i da su planirani rashodi u iznosu od **6.270.377,68 eura** veći za oko 8% u odnosu na planirane rashode za 2024. godinu. Višak prihoda nad rashodima iznosi **1.066.622,32 eura**.

Kao i u prethodnim godinama prilikom realizacije Finansijskog plana za 2025. godinu, Agencija će se dominantno rukovoditi principima racionalnosti i domaćinskog poslovanja, posebno kada se imaju u vidu rashodi. To znači da će i u toku 2025. godine, biti permanentno praćena finansijska situacija i da će ukoliko se ukaže potreba doći do dodatne restrikcije troškova, do onog nivoa koji ne smije ugroziti izvršenje zakonskih funkcija Agencije, odnosno sigurnosti i bezbjednosti vazdušnog saobraćaja.

3. REALIZACIJA PLANA za 2025. godinu

Ovaj plan za 2025. godinu, predstavlja projekciju na osnovu raspoloživih podataka i informacija u vrijeme njegovog donošenja, što znači da u toku realizacije može biti dopunjen i izmijenjen. Raspored sredstava po finansijskom planu vrši se u skladu sa opštim aktima Agencije, donijetim odlukama, programima i planovima rada, zaključenim ugovorima i drugim aktima koje donosi Agencija u skladu sa Zakonom o vazdušnom saobraćaju u cilju izvršavanja poslovnih zadataka iz nadležnosti Agencije.

INVESTICIJE U 2025. GODINI

Investicije za 2025. godinu su planirane u iznosu od 1.687.445,48 eura i detaljno su obrazložene u **Prilogu 1.**

PRILOG 1.

PLAN INVESTICIJA ZA 2025. GODINU

(u Eur)

Br.	Plan investicija za 2024. godinu	Procijenjena vrijednost
1	Nabavka vozila	120.000,00
2	Personalna računarska oprema i periferna računarska oprema	45.000,00
3	Kancelarijski namještaj	30.248,79
4	3 meteo stanice za paraglajderiste	4.838,79
5	Sistem tehničke zaštite	50.000,00
6	Softvera za skeniranje mrežnih ranjivosti	4.838,79
7	Softver za upravljanje nadzorom, praćenje usklađenosti sa regulatornim zahtjevima i za obradu vazduhoplovnih licenci i sertifikata	350.000,00
8	Usluge implementacije standarda i sertifikacije ACV po standardu ISO 9001 za Sistem upravljanja kvalitetom poslovanja	12.098,79
9	Usluge implementacije standarda i sertifikacije ACV po standardu ISO/IEC 27001 za Sistem upravljanja bezbjednošću informacija	12.098,79
10	Izrada novog veb sajta Agencije	30.248,79
11	Softversko rješenje za multifaktorsku autentifikaciju (MFA)	9.678,79
12.	Softver za prikupljanje, dijeljenje, praćenje i analizu prijavljenih događaja u skladu sa evropskom regulativom	55.000,00
13.	Nabavka poslovno skladišnog prostora	600.000,00
14.	Sistem kontrole pristupa i evidencije radnog vremena	15.000,00
15.	Softversko rješenje za arhiviranje e-mail-ova	9.678,79
16.	Serverska oprema i rezervni djelovi sistema	25.000,00
17.	Radna stanica za trenažer	9.678,79
18.	Nadogradnja programskog paketa Document Management System	9.678,79

19.	Sistem upravljanja vazдушnim prostorom (ASM) i upravljanje sistemima bespilotnih vazduhoplova (UTM)	250.000,00
20.	Nadogradnja UAS softvera za otvorenu, posebnu i sertifikovanu kategoriju	9.678,79
21.	Nabavka softvera za kontrolu pristupa internet sadržaju zaposlenih	25.000,00
22.	Nabavka dodatne licence za SkySAFE	9.678,79
	Ukupno	1.687.445,48

Plan Investicija za 2025. godinu planiran je u iznosu od 1.687.445,48 eura a njegovu osnovu predstavlja i dio nerealizovanog plana investicija za 2024. godinu. Shodno tome a u skladu sa zakonskim propisima i procedurama javnih nabavki, Agencija će donijeti Plan javnih nabavki za 2025. godinu, čiji će sastavni dio biti planirane investicije za 2025. godinu za koje će zbog uticaja na novčane tokove u 2025. godini, Agenciji biti naophodna finansijska likvidnost. S obzirom da se radi o specifičnim nabavkama, sredstva za ovu namjenu će se većim dijelom obezbijediti iz viška prihoda nad rashodima u 2025. godini (1.066.622,32 eura), dok će ostatak biti obezbijeden iz depozita (620.823,16 eura).

Komentar Investicija planiranih za 2025. godinu:

1. Nabavka vozila za potrebe Agencije

U cilju redovnog obavljanja poslovanja Agencije, planira se nabavka vozila, zbog dotrajalosti i oštećenja postojećih vozila. Procijenjena vrijednost nabavke vozila je 120.000,00 eura.

2. Nabavka personalne računarske opreme i periferne računarske opreme

Predviđena je nabavka računarske opreme i pribora u iznosu od 45.000,00 eura. Procjena potrebnog iznosa za ovom vrstom opreme, urađena je na osnovu iskazanih potreba pojedinih organizacionih jedinica Agencije i pojedinačnih zahtjeva zaposlenih, kao i na osnovu predviđanja potreba za nabavkom računarske opreme u 2025. godini.

3. Nabavka kancelarijskog namještaja

Planirana je nabavka nedostajuće kancelarijske opreme u iznosu od 30.248,79 eura.

4. Nabavka 3 meteo stanica za paraglajderiste

Planirana je nabavka nedostajućih tri meteo stanice za paraglajderiste u iznosu od 4.838,79 eura u cilju podizanja nivoa sigurnosti kada su u pitanju operacije paraglajderima.

5. Sistem tehničke zaštite Agencije

Odredbama Zakona o zaštiti lica i imovine (koji je stupio na snagu u januaru 2014. godine) i Pravilnika o bližem sadržaju plana zaštite obavezno šticećenih objekata, uređuje se zaštita pravnih lica i njihove imovine, koje ne obezbjeđuje država, u pogledu fizičke i tehničke zaštite.

U članu 14 tačka 6 prethodno navedenog zakona, navedeno je da su, pored ostalih objekata, i obavezno šticećeni objekti od značaja za saobraćaj u svim vrstama saobraćaja.

U članu 16 je propisano da se zaštita obavezno šticećenih objekata vrši se na osnovu plana zaštite, koji, na osnovu ugovora iz člana 10 ovog zakona, izrađuje privredno društvo, drugo pravno lice i preduzetnik koji obavlja djelatnost zaštite.

Zakonom i pravilnikom je propisano da Plan zaštite sadrži i Projekat tehničke zaštite obavezno šticećenog objekta, kojim se pored ostalog predviđaju i projektuju odgovarajuća sredstva i komponente tehničke zaštite (prilazi, prostori i predmeti koje treba štiti, prostori koje treba nadgledati, način i mjesto signalizacije alarma, režim rada zaštitnih zona, vrsta rezervnog napajanja električnom energijom, vrsta tehničke zaštite, smještaj uređaja i opreme za tehničku zaštitu, način postavljanja instalacija; komponente sistema: alarmni sistemi, video nadzor, komunikacione veze i sistemi za kontrolu obilaska objekta, lokacija operativnog centra).

U članu 13 Zakona propisano je da se tehnička zaštita vrši upotrebom sredstava koja imaju propisani kvalitet, u skladu sa utvrđenim međunarodnim standardima, oko šticećenog objekta i u granicama šticećenog prostora.

Uzimajući u obzir prethodno navedeno procjenjuje se da će Agencija biti u obavezi da izvrši nabavku usluge izrade plana zaštite kao i nabavku adekvatnih sistema za tehničku zaštitu u procijenjenoj vrijednosti od 50.000,00 eura.

6. Nabavka softvera za skeniranje mrežnih ranjivosti

Ovaj softver je skener mrežnih ranjivosti koji koristi arhitekturu uobičajenih ranjivosti i izloženosti za lako umrežavanje bezbjedonosnih alata. On koristi jednostavnu arhitekturu koja opisuje prijetnje i potencijalne napade na mrežno okruženje. U saglasju sa postojećim Endpoint softverom koji imamo, dodatno ćemo unaprijediti bezbjednost mreže. Planirana je nabavka u iznosu od 4.838,79 eura.

7. Softver za upravljanje nadzorom, praćenje usklađenosti sa regulatornim zahtjevima i za obradu vazduhoplovnih licenci i sertifikata

Za potrebe unapređenja funkcionalnosti Agencije, potrebna je nabavka specijalizovanog softverskog rješenja za vazduhoplovne vlasti, koje će u najvećoj mjeri smanjiti mogućnost greške i automatizovati procese rada unutar Agencije, kao i komunikaciju sa vazduhoplovnom industrijom. Dosadašnja iskustva pokazuju da je za izvršenje pojedinačnog zadatka unutar odjeljenja potreban veći broj izvršilaca i enormno veće vrijeme. Na osnovu navedenog, radno vrijeme u trenutnim okolnostima se troši velikim dijelom na administrativne poslove umjesto da se adekvatnim softverskim rješenjem prate regulatorni zahtjevi u procesu izrade dokumenata i ostalih akata koji su u nadležnosti rada Agencije. Softversko rješenje koje bi bilo adekvatno opisu poslova Agencije,

treba da sadrži modularne segmente prilagođene potrebama vazduhoplovne industrije, odnosno da u specifičnim segmentima poslovanja Agencije pruža potrebnu funkcionalnost i jednostavnu dostupnost svim potrebnim podacima i da pruža mogućnost interakcije Agencije sa bilo kojim vazduhoplovnim subjektom. Takođe, softversko rješenje mora biti u potpunosti prilagođeno sprovođenju ICAO i EASA propisa, ali mora biti fleksibilno i konfigurisano i za primjenu nacionalnih propisa i potreba.

Moduli koje sadrži softversko rješenje bi trebali omogućiti rad u sledećim oblastima, uz mogućnost prilagođavanja po želji i potrebi Agencije:

- vazdušni operatori (AOC i OPS poslovi);
- vazduhoplovni subjekti koji se bave poslovima održavanja (odobreni sertifikati i obim radova koji se izvode);
- odobrene organizacije za obuku (ATO sertifikati i kursevi koji se odobravaju, DTO);
- organizacije za obuku tehničkog osoblja;
- organizacije koje se bave proizvodnjom;
- organizacije koje se bave dizajniranjem;
- aerodromi;
- pružaoci usluga u vazdušnoj plovitbi (ANSP);
- EASA Part M, Subpart F;
- EASA Part-CAMO;
- EASA Part-ICAO;
- Vazduhoplovno-medicinski ispitivači i vazduhoplovno-medicinski centri;
- Strana odobrenja,
- Bespilotne letjelice i dronovi – RPAS (UAS/drone).

Softversko rješenje mora biti prilagođeno i usklađeno sa potrebama rada Agencije u oblastima nadzornih aktivnosti i inspeksijskih poslova, sa mogućnošću arhiviranja dokumenata i brz pregleda centralnog registra.

Dokumenta, koji se u njemu nalaze, u odnosu na specifične potrebe korisnika unutar Agencije kao i kontrolom pristupa podacima uz mogućnost odobravanja odnosno ograničenja pristupa podacima, bi bila u isključivoj nadležnosti system administratora. Neophodno je da softversko rješenje ima mogućnost upozoravanja korisnika na eventualne propuste u radu i nedostatke u odnosu na propisane zahtjeve i rokove. Mora biti održavano od strane sertifikovanog lica, koje može da ovlasti proizvođač sa mogućnošću nadogradnje sistema u odnosu na tehnološke i administrativne potrebe.

Softversko rješenje treba da bude dostupno sa prenosnih uređaja (laptop i tablet) u online i offline režimu korišćenja, kako bi lica koja ga koriste imala mogućnost upotrebe sistema van prostorija Agencije. Softversko rješenje mora, pored engleskog jezika, da ima mogućnost upotrebe i na crnogorskom jeziku.

Nabavka pomenutog softverskog rješenja bi omogućila unapređenje sistema sigurnosti i usklađenosti poslova, koji su u nadležnosti rada Agencije, a odnose se na vazduhoplovne subjekte. Postojeći način funkcionisanja Agencije u navedenim poslovima zasniva se na zastarjelim i nesistematizovanim načinima vođenja podataka o vazduhoplovnim subjektima, pri čemu kompletan proces obavljanja poslova isključivo zavisi od pojedinca, što stvara vjerovatnu mogućnost za grešku.

Garantni rok proizvođača mora obuhvatiti neprekidnu tehničku podršku u svim segmentima

upotrebe sistema.

Vazduhoplovne vlasti zemalja članica, koje se oslanjaju na EASA-u, u velikom procentu koriste slična softverska rješenja, na taj način dokazuju da su prepoznale operativne i administrativne prednosti koje se odnose na sigurnost obavljanja propisanih poslova, zamjenjivost lica koja rade istim oblastima poslova i što je najvažnije smanjenje uticaja ljudske greške u radu.

Ključne performanse koje softver treba da pruža su:

1. Provjereno rješenje: da je uspješno korišćen od strane drugih vazduhoplovnih vlasti i subjekata širom svijeta, što ga čini pouzdanim izborom.
2. Sastanci korisnika i saradnja: mogućnost održavanja redovnih sastanaka korisnika i diskusije o budućim zahtjevima, najboljim praksama i iskustvima, osiguravajući kontinuirano unapređenje.
3. Lak pristup informacijama: mogućnost jednostavnog pristupa kritičnim podacima i informacijama, što olakšava usaglašavanje sa regulatornim zahtjevima i sprovođenje procesa.
4. Jedinstven izvor: mogućnost čuvanja podataka u potpuno integrisanoj bazi podataka, čime se eliminiše dupliranje zapisa i osigurava tačno i pravovremeno donošenje odluka.
5. Standardizovani podaci: mogućnost korišćenja konfigurabilne hijerarhijske strukture (taksonomije) kako bi se izbjegao unos slobodnog teksta, obezbjeđujući doslijednost i omogućavajući naprednu statistiku i izvještavanje.
6. Praćenje i transparentnost: mogućnost detaljne kontrole izmjene podataka, kako bi se poboljšalo praćenje i transparentnost u regulatornom nadzoru.
7. Efikasnost i kontrola usaglašenosti: da radni tokovi, automatizacija i upravljanje dokumentima poboljšavaju efikasnost i kontrolu usaglašenosti za zaposlene u vazduhoplovnim vlastima.
8. Fleksibilan i konfigurabilan: da se prilagođava nacionalnim propisima i specifičnim potrebama, omogućavajući prilagođena rješenja.
9. Jednostavna integracija: da se sistem bez problema integriše sa modulima i pruža automatske provjere između različitih oblasti primjene.
10. Robustna tehnologija: da podržava pristup "bez papira" i nudi mogućnosti mobilnog rada i rada van mreže za nadzorne aktivnosti.

Softver treba da je specifično dizajniran za vazduhoplovne vlasti, koji se prevashodno bave nadzorom u oblasti sigurnosti i bezbjednosti. Ključni aspekti koje treba da pokriva su:

1. Organizacije: da omogućuje praćenje i upravljanje različitim organizacijama u vazduhoplovstvu, uključujući vazduhoplovne kompanije, škole letenja, centre za obuku itd.
2. Licence, odobrenja i certifikati: da se putem njega može pratiti i upravljati raznim vrstama licenci, odobrenja i certifikata za pilote, kabinsko osoblje, inženjere, održavanje itd.
3. Nadzor i inspekcije: da se putem njega može vršiti planiranje, praćenje i sprovođenje inspekcija i nadzora.
4. Aerodromi: da pokriva područje aerodroma, uključujući certifikaciju, sigurnosne standarde i upravljanje.
5. Vazduhoplovi: da se putem njega mogu pratiti podaci o vazduhoplovima, njihovim tehničkim karakteristikama, održavanju i sigurnosnim aspektima.
6. Osoblje: da sistem upravlja informacijama o osoblju, njihovim kvalifikacijama, obukama i licencama.
7. Sigurnosni događaji i izvještavanje: da omogućuje izvještavanje o događajima i analizu

dogadaja.

8. Dokumentacija i evidencija: da posjeduje sistem za upravljanje dokumentacijom, evidencijom i arhiviranjem.

9. Komunikacija i saradnja: da podržava komunikaciju između regulatora, organizacija i drugih učesnika.

10. Prilagodljivost: da je modularan i prilagodljiv, da omogućujući pokrivanje različitih potreba i specifičnosti svake organizacije.

Procijenjena vrijednost nabavke je 350.000,00 eura.

8. Nabavka i implementacija standarda, sertifikacije ACV po standardu ISO 9001 za Sistem upravljanja kvalitetom poslovanja

Planirana je nabavka u iznosu od 12.098,79 eura. ISO 9001 je međunarodni standard za upravljanje kvalitetom koji postavlja smjernice za uspostavljanje, primjenu i održavanje sistema upravljanja kvalitetom u organizacijama. Ovaj standard ima za cilj poboljšanje poslovnih procesa i efikasnost organizacija, obezbjeđujući da proizvodi ili usluge koje organizacija pruža odgovaraju visokim standardima kvaliteta.

U nastavku su osnovni pojmovi i principi ISO 9001 standarda:

- Sistem upravljanja kvalitetom (QMS):
- Organizacije treba da uspostave, primjenjuju, održavaju i stalno unapređuju sistem upravljanja kvalitetom.
- Uloga liderstva: Lideri organizacija se ohrabruju da preuzmu aktivnu ulogu u vođenju i podržavanju sistema upravljanja kvalitetom.
- Uključenost zaposlenih: Svi zaposleni treba da budu angažovani i odgovorni za postizanje ciljeva kvaliteta organizacije.
- Sistemski pristup upravljanju: Identifikacija, razumijevanje i upravljanje međusobno povezanim procesima kao sistemom doprinosi efikasnosti i uspjehu organizacije.
- Neprekidan proces unapređenja: Organizacije treba kontinuirano da prate i unapređuju svoje procese, uzimanjem u obzir iskustava i povratnih informacija.
- Pristup zasnovan na faktima za donošenje odluka: Odluke treba donositi na osnovu analiza podataka i informacija.

9. Nabavka i implementacija standarda, sertifikacije ACV po standardu ISO/IEC 27001 za Sistem upravljanja bezbjednošću informacija

Planirana je nabavka u iznosu od 12.098,79 eura. ISO 27001 je međunarodni standard za upravljanje informacionom bezbjednošću. Ovaj standard postavlja smjernice za uspostavljanje, implementaciju, održavanje i stalno unapređivanje sistema upravljanja informacionom bezbjednošću u organizacijama. Cilj ISO 27001 je obezbijediti zaštitu informacija od različitih prijetnji, očuvati povjerljivost, integritet i dostupnost informacija, kao i smanjiti rizik od bezbjednosnih incidenata.

Opseg sistema upravljanja informacionom bezbjednošću (ISMS):

Organizacije treba da definišu opseg svog sistema upravljanja informacionom bezbjednošću,

odnosno da identifikuju koje informacije se obrađuju i koji su resursi uključeni u taj proces.

Rizik i bezbjednost informacija:

Organizacije treba da identifikuju rizike za informacije koje obrađuju i sprovedu odgovarajuće mjere zaštite kako bi ih smanjile na prihvatljiv nivo.

Upravljanje rizicima:

ISO 27001 postavlja proces upravljanja rizicima koji uključuje identifikaciju, procjenu i tretman rizika.

Politika informacione bezbjednosti:

Organizacije treba da uspostave jasnu politiku informacione bezbjednosti koja odražava njihove ciljeve i obaveze u vezi sa zaštitom informacija.

10. Izrada novog veb sajta Agencije

Procenjeni iznos nabavke iznosi 30.248,79 eura. Postojeći sajt nije moguće upgrejdovati zbog programa i platforme na kojoj je radjen ni na planu razrade ni na planu sigurnosti. Takodje nakon penetracijskog testa koji je radjen sa pentration testerom iz Cikoma prije dvije godine pronadjen je veliki broj bezbjedonosnih neažurnosti.

Imati bezbjedan veb sajt izuzetno je važno iz više razloga, kako za vlasnike sajtova, tako i za korisnike. Evo nekoliko ključnih razloga zašto je neophodno obezbijediti bezbjednost svog veb sajta:

- Zaštita podataka korisnika:

Bezbjedan veb sajt štiti lične podatke korisnika. Ako vaš sajt sakuplja informacije kao što su korisnička imena, lozinke, adrese ili finansijski podaci, bezbjednost ovih podataka je od suštinskog značaja kako bi se spriječilo neovlašćeno pristupanje ili zloupotreba.

- Očuvanje reputacije:

Bezbjednosni incidenti poput hakovanja ili curenja podataka mogu imati ozbiljan uticaj na reputaciju vašeg brenda. Korisnici će izbjegavati sajtove koji ne obezbjeđuju njihove podatke, a povratno širenje negativnih iskustava može imati dugoročne posljedice.

- Zaštita od sajber napada:

Sajber napadi postaju sve sofisticiraniji, uključujući različite vrste napada poput DDoS napada, SQL injekcija, krađe identiteta itd. Obezbeđivanje bezbjednosti sajta pomaže u zaštiti od ovakvih prijetnji.

11. Nabavka softverskog rješenja za multifaktorsku autentifikaciju (MFA)

Procijenjena vrijednost nabavke iznosi 9.678,79 eura.

Multifaktorska autentifikacija (MFA) je sigurnosni pristup koji zahtijeva više od jednog načina identifikacije od korisnika kako bi se omogućio pristup sistemu. To povećava sigurnost u odnosu na tradicionalnu jednofaktorsku autentifikaciju, koja obično koristi samo korisničko ime i lozinku. Softversko rješenje za multifaktorsku autentifikaciju obično uključuje kombinaciju tri glavna faktora autentifikacije:

- Nešto što znate (lozinka): Ovo je tradicionalni faktor autentifikacije, kao što je korisničko ime i lozinka.
- Nešto što imate (token ili mobilni uređaj): Drugi faktor može uključivati fizički token, poput

pametne kartice, USB uređaja ili mobilnog uređaja koji generiše privremeni kod (npr. putem mobilne aplikacije ili SMS poruke).

- Nešto što jeste (biometrija): Ovaj faktor uključuje biometrijske podatke, poput otiska prsta ili prepoznavanja lica. Prednosti softverskih rješenja za multifaktorsku autentifikaciju uključuju:

Povećana sigurnost: MFA značajno otežava neovlašćenim korisnicima pristup nalozima čak i ako su saznali korisničko ime i lozinku.

Zaštita od krađe identiteta: Dodatni faktori autentifikacije smanjuju rizik od krađe identiteta, jer je potrebno više od jedne informacije za pristup.

Prilagodljivost i fleksibilnost: Softverska rješenja omogućavaju različite kombinacije faktora autentifikacije, prilagođene specifičnim potrebama organizacije ili pojedinca.

Smanjenje rizika od phishinga: MFA može smanjiti učinkovitost phishing napada jer čak i ako zlonamjerni akteri dobiju lozinku, još uvijek će im biti teško dobiti pristup sistemu bez dodatnih faktora autentifikacije.

12. Softver za prikupljanje, dijeljenje, praćenje i analizu prijavljenih događaja u skladu sa evropskom regulativom

Softver za prikupljanje, dijeljenje, praćenje i analizu prijavljenih događaja u skladu sa Pravilnikom o obavještanju, analiziranju i praćenju (follow-up) događaja u civilnom vazduhoplovstvu kojim preuzeta Regulativa Evropskog parlamenta i Savjeta (EZ) br. 376/2014. Softver treba da omogući subjektima da dostavljaju prijave putem online portal, dostavljaju prijave o događajima, bilo koristeći definisane obrasce, ili automatski koristeći .e5x format. Procijenjena vrijednost nabavke iznosi 55.000,00 eura.

13. Nabavka poslovno-skladišnog prostora

U 2025. godini zbog nedostatka poslovno-skladišnog prostora u Agenciji potrebno je realizovati njegovu kupovinu. Kupovinom adekvatnog poslovno-skladišnog prostora uključujući i njegovo obezbjeđenje, riješio bi se navedeni problem za duži vremenski period. Procijenjena vrijednost poslovno-skladišnog prostora je okvirno planirana u iznosu od 600.000,00 eura

14. Sistem kontrole pristupa i evidencije radnog vremena

Nabavka softvera za evidenciju radnog vremena zaposlenih će omogućiti jasan uvid u efikasnost radnog vremena. U svakom trenutku na jednostavan način biće dostupan precizan uvid u to ko kasni na posao, ko prekoračuje vrijeme pauze, izlazi ranije s posla ili radi prekovremeno. Procijenjena vrijednost nabavke iznosi 15.000,00 eura.

15. Softversko rješenje za arhiviranje e-mailova

U pitanju je napredno softversko rješenje za upravljanje arhivom i elektronskim podacima, posebno dizajnirano za poslovne korisnike. Njegova primarna svrha je da pomogne organizacijama da efikasno upravljaju podacima, smanje troškove skladištenja, osiguraju usklađenost sa zakonima i regulativama, te olakšaju pretragu i analizu arhiviranih podataka/e-mailova.

Prednosti korišćenja:

Centralizovano arhiviranje podataka;

Optimizacija skladištenja;
Usklađenost sa zakonima i regulativama;
Napredna pretraga i e-Discovery;
Smanjenje opterećenja e-mail servera;
Sigurnost i zaštita podataka;
Upravljanje životnim ciklusom podataka;
Fleksibilnost u implementaciji.
Procijenja vrijednost nabavke iznosi 9.678,79 eura.

16. Serverska oprema i rezervni dijelovi

Postojećem HP Proliant DL360 Gen 9 serveru u klasteru je istekla fabrička tehnička i servisna podrška. Sistem je u statusu EOSL. EOSL (end-of-service-life) označava završnu fazu životnog ciklusa hardvera. Kraj radnog vijeka (EOSL) ili kraj podrške je kada proizvođač prestane da prodaje dio opreme i ne pruža usluge održavanja ili ažuriranja datog hardvera. Kao posljedica EOSL nije moguće izvršiti proširenje kapaciteta postojećeg serverskog uređaja niti dobiti podršku i intervenciju u slučaju potrebe nabavke rezervnog dijela prilikom eventualnog kvara na uređaju. U osnovi, EOSL je završna faza životnog ciklusa neke opreme. Procijenja vrijednost nabavke iznosi 25.000,00 eura.

17. Radna stanica za trener

Agencija u ovom trenutku ima samo 2 licence, pa je moguće organizovati polaganje za dva KD kontrolora istovremeno. Nabavkom još jedne licence omogućilo bi se da 3 KD kontrolora mogu istovremeno polagati što će doprinijeti efikasnijem načinu vršenja sertifikacije KD kontrolora. Procijenja vrijednost nabavke iznosi 9.678,79 eura.

18. Nadogradnja programskog paketa Document Management System

Nadogradnja DMS Sistema sa funkcionalšću kadrovske evidencije, procijenjena vrijednost do 9.678,79 eura.

19. Sistem upravljanja vazдушnim prostorom (ASM) i upravljanje sistemima bespilotnih vazduhoplova (UTM)

Agencija za civilno vazduhoplovstvo Crne Gore nabavlja sistem za upravljanje vazдушnim prostorom (ASM) i upravljanje sistemima bespilotnih vazduhoplova (UTM). Kako bi se u potpunosti omogućila primjena naprednog fleksibilnog korišćenja vazdušnog prostora (*Advanced Flexible use of airspace* – FUA) u Republici Crnoj Gori, potreban je ASM sistem koji je u stanju da podrži, u realnom vremenu, sve veću upotrebu sistema bespilotnih vazduhoplova.

Sistem mora biti modularno dizajniran kao širokodostupan *web* alat s mogućnošću prikaza na svim pretraživačima (*Chrome, Firefox, Safari, MS Edge*) s pripadajućim mobilnim aplikacijama za korisnike (*iOS i Android*) za prijave letova manjih UAS-ova. Takođe, sistem mora imati mogućnost direktnog spajanja na EUROCONTROL-ov LARA sistem i prikaz podataka iz istog u realnom vremenu.

Sistem mora imati mogućnost za uvođenje i prikaz UAS geografskih zona u skladu sa Regulativom

EU 2019/947 uz primjenu istih na odobrenje operacija UAS-a.

Sistem mora omogućiti internu komunikaciju između korisnika i nadležnih operativnih jedinica za odobrenje letačkih operacija (kontrole letenja), a posebno UAS operacija.

Sistem mora imati mogućnost registracije korisnika za sve vrste aktivnosti u vazдушnom prostoru koje se moraju razdvajati jedna od druge (padobranci, paraglajderi, jedrilice, vatrometi, baloni s posadom ili bez, ispaljivanje raketa, eksperimentalne aktivnosti i sl.).

Svaka vrsta aktivnosti mora imati svoju jednoznačnu oznaku na karti.

Sistem mora imati mogućnost učitavanja MET podataka iz relevantnog izvora i prikaza istih na karti.

Sistem mora imati mogućnost učitavanja radarskih podataka iz relevantnog izvora i prikaza istih na karti.

Sistem mora imati mogućnost učitavanja podataka iz relevantnog izvora (ukoliko postoji) za daljinsku identifikaciju UAS-a i prikaza istih na karti relevantnim korisnicima sistema.

Sistem mora imati mogućnost slanja internog upozorenja korisniku ukoliko se ne pridržava uslova pod kojima mu je određena aktivnost odobrena.

WEB modularni dio

Opšti dio web modula mora:

- omogućiti prijavu korisnika i registraciju na sistem uz primjenu primjenjivih propisa za čuvanje ličnih podataka,
- sadržati rubriku za prikaz regulative, važnih informacija za korisnike i povezana dokumenta,
- sadržati rubriku za prikaz opštih podataka o povezanim institucijama Republike Crne Gore,
- sadržati vijesti (novosti) koje će biti objavljivane od strane nadležne vlasti,
- sadržati pregled NOTAM-a i AUP/UUP,
- sadržati korisne linkove i često postavljana pitanja,
- sadržati politiku privatnosti i pravne napomene,
- sadržati uputstvo za korišćenje sistema,
- sadržati najavu promjena u rezervacijama zračnog prostora,
- sadržati prikaz realne slike stanja u vazдушnom prostoru na različitim kartografskim podlogama (satelit, street view, VFR, IFR karta),
- sadržati kartografski prikaz koji mora korisniku omogućiti pregled planiranih operacija i rezervacija u naredna 24 sata (2D i 3D),
- sadržati kartografski prikaz koji se može prikazati preko cijelog ekrana i smanjiti po potrebi, uz primjenu odabira za vraćanje na početno stanje prikaza i vremena (home button).

Na kartografskom dijelu je potrebno osigurati:

- filtere za prikaz zona (P, R, D, TRA, TSA, CTR, ATZ, UAS operacije, prikaz geografskih područja koja posjeduju ograničenja i/ili zabrane za UAS operacije) uz mogućnost filtriranja zona po visinama uz mogućnost prikaza različitih vrsta zona u različitim bojama,
- kartografski prikaz koji mora imati mogućnost odabira vremena prikaza stanja u vazдушnom prostoru u sljedeća 24 sata, odabirom tačnog vremena (vremenskog perioda).

Odabirom prikazane strukture potrebno je prikazati minimalno sljedeće podatke:

- jedinstveni broj rezervacije,
- naziv zone/rezervacije,
- vrstu zone,
- period za koji je rezervacija zone izvršena, (UTC datum i vrijeme),
- donju i gornju granicu rezervacije (u metrima, feet, Flight Level),
- mogućnost selektovanja i zumiranja na odabranu zon

Web modularni dio mora, minimalno, da sadrži sljedeće module:

1. Modul za registraciju i upravljanje korisnicima prema sljedećim karakteristikama:
 - Registracija korisnika na manualan i automatizovan način,
 - Provjeru unosa od strane čovjeka,
 - Zaštitu ličnih podataka,
 - Razvrstavanje korisnika po vrsti aktivnosti,
 - Razvrstavanje UAS korisnika po kategorijama operacija i osposobljenosti,
 - Razvrstavanje korisnika prema vrsti pretplate (registracije) – basic, advanced i premium,
 - Upravljanje mikrofunkcionalnostima interfejsa prema vrsti korisnika,
 - Prikupljanje podataka u skladu sa zahtjevima Regulativa EU 2019/945 i EU 2019/947, vezanim za registraciju korisnika,
 - Mogućnost kontrolisanog preuzimanja podataka i pristupa spoljnoj bazi korisnika,
 - Mogućnost preuzimanja pdf potvrda izdatih od nadležne vlasti i mogućnost izdavanja odgovarajućeg sertifikata,
 - Unos vazduhoplova i dozvola po korisniku,
 - FLEET management sistem,
 - Unos pravnih i fizičkih lica,
 - Razvrstavanje povlašćenih korisnika prema organizacijama (Policija, vojska...),
2. Modul za ovlašćene subjekte (nadležna vlast) (vojni i civilni) koji mora da sadrži:
 - Prikaz stanja vazdušnog prostora kao i za dio opisan u opštem dijelu uz prikaz planiranih operacija do 7 dana u naprijed,
 - Listu zahtjeva sa statusom u obradi, odobreno, primljeno sa pripadajućim podacima,
 - Pregled NOTAM, AUP/UUP,
 - Forme za pregled zahtjeva, obradu i odobrenje,
 - Unos dodatnih uslova odobrenja i izdavanje digitalne potvrde odobrenja koja će biti dostupna korisniku,
 - Mogućnost odabira postojeće ili kreiranja nove ad-hoc strukture za rezervaciju sa prikaza karte stanja uz pripadajuću formu,
 - Brzi kartografski prikaz (skica) zahtjeva na VFR podlozi,
 - Mogućnost kontaktiranja korisnika kroz sistem i ukidanje rezervacija uz potvrdu od strane korisnika,
3. Modul za AMC koji mora da sadrži:
 - Prikaz stanja vazdušnog prostora kao i za dio opisan u opštem dijelu uz prikaz planiranih operacija do 7 dana u naprijed,
 - Listu zahtjeva sa statusom u obradi, odobreno, primljeno sa pripadajućim podacima,
 - Pregled NOTAM, AUP/UUP,
 - Forme za pregled zahtjeva, obradu i odobrenje,
 - Upis dodatnih uslova odobrenja i izdavanje digitalne potvrde odobrenja koja će biti dostupna korisniku,
 - Prikaz situacije u vazdušnom prostoru na pretaktičkom i taktičkom nivou,
 - Alat za dinamičku rekonfiguraciju vazdušnog prostora i uvođenje ad hoc restrikcija u vazdušni prostor,
 - Izrada prijedloga NOTAM-a,
 - Mogućnost odabira postojeće ili kreiranja nove ad-hoc strukture za rezervaciju sa prikaza karte stanja uz pripadajuću formu,
 - Pregled svih registrovanih korisnika,

- Pregled aktivnih korisnika na karti zajedno s kontakt podacima,
 - Mogućnost kontaktiranja korisnika kroz sistem i zaustavljanje aktivnosti i ukidanje rezervacija uz potvrdu od strane korisnika,
4. Modul za TWR poziciju ANSP-a koji mora da sadrži:
- Prikaz stanja vazdušnog prostora kao i za dio opisan u opštem dijelu uz prikaz planiranih operacija do 7 dana u naprijed,
 - Listu zahtjeva sa statusom u obradi, odobreno, primljeno sa pripadajućim podacima,
 - Pregled NOTAM, AUP/UUP,
 - Forme za pregled zahtjeva, obradu i odobrenje,
 - Upis dodatnih uslova odobrenja i izdavanje digitalne potvrde odobrenja koja će biti dostupna korisniku,
 - Prikaz situacije u vazdušnom prostoru na taktičkom nivou,
 - Alat za dinamičku rekonfiguraciju vazdušnog prostora i uvođenje ad hoc restrikcija u vazdušni prostor,
 - Izrada prijedloga NOTAM-a,
 - Mogućnost odabira postojeće ili kreiranja nove ad-hoc strukture za rezervaciju sa prikaza karte stanja uz pripadajuću formu,
 - Pregled svih registrovanih korisnika,
 - Pregled aktivnih korisnika na karti zajedno s kontakt podacima,
 - Mogućnost kontaktiranja korisnika kroz sistem i zaustavljanje aktivnosti i ukidanje rezervacija uz potvrdu od strane korisnika,
 - Opciju za zatvaranje CTR-a za UAS operacije za hitne slučajeve (automatsko slanje zahtjeva za prestanak odobrenih aktivnosti uz potvrdu prijema),
 - Jedinstveni prikaz operacije koja je u koordinaciji između svih zainteresovanih strana (zoom na operaciju koja je u koordinaciji),
5. Modul za korisnike
- Prikaz stanja vazdušnog prostora kao i za dio opisan u opštem dijelu uz prikaz planiranih operacija do 7 dana u naprijed,
 - Listu ličnih ili zahtjeva sopstvene organizacije sa prikazom trenutnog statusa obrade zahtjeva,
 - Pregled NOTAM, AUP/UUP,
 - Forme za predaju zahtjeva za rezervaciju postojećih ili ad-hoc zona,
 - Mogućnost odabira postojeće ili kreiranja nove ad-hoc strukture za rezervaciju sa prikaza karte stanja uz pripadajuću formu,
6. Modul za statistiku korištenja vazdušnog prostora
- Prikaz svih primjenjivih statistika na posebnom interfejsu uz mogućnost čuvanja istih u pdf i excel formatu
 - Odabir određenog vremenskog perioda i vrsta aktivnosti,
7. Modul za policiju
- Pregled svih aktivnosti u vazdušnom prostoru na karti stanja uz detaljan prikaz korisničkih podataka i kontakata,
 - Pregled ličnih operacija uz pripadajuće detalje,
8. Modul za hitne službe (SAR, vatrogasci)
- Pregled ličnih operacija uz prikaz korisnika iz organizacije i prikaz ostalih aktivnosti,
 - Predaja zahtjeva za rezervaciju vazdušnog prostora bilo za trajne ili ad hoc strukture po skraćenom postupku,
9. Modul za prikaz NOTAM-a

- Mogućnost povezivanja na interni izvor podataka o NOTAM poruka ili na vanjski servis,
- Mogućnost filtriranja NOTAM-a relevantnih za restrikcije u vazдушnom prostoru,
- Mogućnost prikaza NOTAM-a prema vrsti zona i vremenskom trajanju,
- Skicu lokacije na kojoj se NOTAM primjenjuje,

10. Modul za prikaz AUP/UUP poruka

- Prikaz AUP/UUP kako je objavljen od strane nacionalnog AMC-a u tekstualnom obliku

11. Modul za administraciju sistema

- Mogućnost podešavanja parametara rada sistema i upis poruka koje će se automatski slati korisnicima kroz sistem,
- Podešavanje servisa i API sa vanjskim sistemima (npr. sistem za detekciju UAS-a, radarski podaci, meteorološki podaci, NOTAM, LARA i slično),
- Podešavanje mikrofunkcionalnosti korisničkih interfejsa (boje, veličina fonta i sl.),

12. Mobilne aplikacije (iOS, Android)

- Mogućnost primjene automatskog postupka za odobrenje UAS letačkih aktivnosti prema uslovima naručitelja,
- Implementacija UAS geografskih zona,
- Mogućnost pregleda stanja u vazдушnom prostoru do 3 dana unaprijed,
- Prikaz relevantnih NOTAM-a i AUP/UUP,
- Mogućnost slanja i prijema obavještenja u realnom vremenu sa nadležnom organizacijom za upravljanje UAS-ima,
- Prijem zahtjeva za hitan prestanak aktivnosti uz potvrdu o prekidu,
- Mogućnost podešavanja vremena potrebnog za automatsku aktivaciju i odobrenje u skladu sa zahtjevima naručitelja,
- Detekciju povezanosti na sistem.

Procijenjena vrijednost nabavke iznosi 250.000,00 eura.

20. Nadogradnja UAS softvera za otvorenu, posebnu i sertifikovanu kategoriju

U skladu sa Pravilnikom o uslovima za sigurnu upotrebu sistema bespilotnih vazduhoplova (preuzeta EU Regulativa 2019/947) potrebno je nadograditi UAS softver (platformu) kako bi se obezbijedio online sistem za registraciju bespilotnih vazduhoplova koji podliježu sertifikaciju i podnošenje, verifikaciju i potvrdu o prijemu Izjava za posebnu kategoriju. Procijenjena vrijednost nabavke iznosi 9.678,79 eura.

21. Softversko rješenje za kontrolu pristupa internet sadržaju zaposlenih

Korišćenje web proxy rešenja donosi niz prednosti za organizacije koje žele da optimizuju i kontrolišu pristup internetu za svoje zaposlene. Evo ključnih prednosti:

- Kontrola pristupa i filtriranje sadržaja
- Povećana sigurnost
- Praćenje i nadzor aktivnosti
- Optimizacija mreže i ušteda propusnog opsega
- Usaglašenost sa propisima
- Jednostavna integracija sa drugim sigurnosnim rešenjima

Uvođenjem web proxy rešenja, organizacije mogu obezbediti bolju sigurnost, veću produktivnost i kontrolu nad internet aktivnostima zaposlenih, uz istovremeno optimizovanje korišćenja mrežnih resursa. Procijenjena vrijednost nabavke iznosi 25.000,00 eura.

22. Nabavka dodatne licence za SkySAFE

SkySAFE je nabavljen 2018. godine i od tada predstavlja podlogu stručnih službi Agencije za civilno vazduhoplovstvo prilikom sprovođenja analiza u domenu postojanja vazduhoplovnih prepreka i njihovog eventualnog uticaja na operacije vazduhoplova. Obzirom da je zadnjom izmjenom sistematizacije došlo do reorganizacije Odsjeka aerodroma, potrebno je predvidjeti mogućnost upotrebe SkySAFE na još jednom računaru, tj. za zaposlenog kome bi u opisu posla bile aktivnosti povezane sa vazduhoplovnim preprekama i građevinskim objektima, budući da je Agencija za civilno vazduhoplovstvo prepoznata kao tehnički organ za vazdušni saobraćaj shodno Zakonu o planiranju prostora i izgradnji objekata. Sadašnji način rada gdje je rad u programu SkySAFE moguć samo na jednom računaru i kod jednog zaposlenog je neodrživ zbog broja predmeta koji se obrađuju u predmetnom programu a i pitanja obrade tih predmeta u slučajevima odsutnosti ili zauzetosti trenutnog obrađivača. Procijenjena vrijednost nabavke iznosi 9.678,79 eura.

Zaključna razmatranja:

Finansijski plan Agencije za civilno vazduhoplovstvo za 2025. godinu sadrži pregled planiranih prihoda i rashoda za 2025. godinu, baziran je na pokazateljima poslovanja u 2024. godini i realno očekivanim prihodima i rashodima u 2025. godini. Planirani prihodi i rashodi za 2025. godinu u funkciji su ostvarivanja godišnjeg programa rada i razvoja Agencije za civilno vazduhoplovstvo, imajući u vidu da je vazdušni saobraćaj jedan od esencijalnih elemenata ekonomskih i društvenih aktivnosti države, Agencija kroz svoju nadležnost treba da obezbijedi razvoj i unapređenje ove oblasti.

Finansijski plan za 2025. godinu sa projekcijom prihoda u iznosu od 7.337.000,00 eura i rashoda u iznosu od 6.270.377,68 eura, biće realizovan iz sopstvenih izvora finansiranja u skladu sa članom 13 stav 1 Zakona o vazdušnom saobraćaju ("Službeni list CG", broj 30/12, 30/17 i 82/20) dok će se raspored sredstava po finansijskom planu vršiti u skladu sa opštim aktima Agencije, donijetim odlukama, programima i planovima rada, zaključenim ugovorima i drugim aktima u cilju izvršavanja poslovnih zadataka iz nadležnosti Agencije.

Planirani prihodi Agencije za civilno vazduhoplovstvo za 2025. godinu uvećani su za oko 9% u odnosu na planirane prihode za 2024. godinu, to su prvenstveno prihodi od rutnih naknada, terminalnih naknada i naknada za odlazeće putnike. Njihova realizacija će zavisi isključivo od povećanja broja letova i broja putnika u našoj naplatnoj zoni.

Planirani rashodi za 2025. godinu kroz pojedinačne stavke (bruto zarade zaposlenih i ostala lična primanja, rashodi za materijal i usluge, rashodi za održavanje osnovnih sredstava, ostale poslovne rashode i amortizacija) uvećani su za oko 8% u odnosu na planirane rashode za 2024. godinu i odražavaju realne potrebe za funkcionisanjem Agencije u toku 2025. godine.

Sastavni dio finansijskog plan za 2025. godinu, predstavlja Plan investicija u iznosu od 1.687.445,48 eura.

Gore navedene stavke prikazane su i tabelarno:

Ukupni planirani prihodi u 2025. godinu	Ukupni planirani rashodi u 2025. godinu	Rezultat	Planirane investicije
7.337.000,00	6.270.377,68	1.066.622,32	1.687.445,48

Osnovna svrha realizacije Finansijskog plana za 2025. godinu, biće izvršenje osnovnih zakonskih i međunarodnih obaveza, dominantno se rukovodeći principima racionalnosti i domaćinskog poslovanja sa ključnim ciljem očuvanja dostignutog nivoa sigurnosti i bezbjednosti vazdušnog saobraćaja.